

Duurzame beleggingen Stad Gent

Seminarie VVSG dd. 10 september 2021

Inhoudstafel

1. Historiek duurzaam beleggen Stad Gent

- 1.1. 2004 – 2007
- 1.2. 2008 – 2017
- 1.3. 2018

2. Evolutie reserves en rendementen

3. Duurzaamheidsbeleid vermogensbeheerders

- 3.1. Obligaties
- 3.2. Aandelen
- 3.3. Het Febelfin-label

4. Nieuw duurzaamheidskader 2021

- 4.1. Aanleiding en totstandkoming
- 4.2. Nieuw duurzaamheidskader
- 4.3. To do's

5. Vragen

gent:

1. Historiek duurzaam beleggen Stad Gent

1. 1. Historiek 2004 - 2007

2004 – start duurzaam sparen

- **symbolisch bedrag** van 500.000 euro op termijn/spaarrekening
- bij Triodos Bank
- nog **géén duurzaamheidskader**

2007- start duurzaam beleggen

- **pensioenreserves** Stad en OCMW in **obligaties & aandelen**
- waarde 2008 : 65,9 miljoen euro (91% obligaties en 9% aandelen)
- nog **géén intern duurzaamheidskader**
- duurzaamheidsbeleid vermogensbeheerder:
  - (1) ***Ethische code Ethias (obligaties)***
= uitsluitingslijst voor bedrijven en landen (sinds 2015) (zie verder)
  - (2) ***Duurzaam Verantwoord Investerings- (DVI) beleid Candriam (aandelen)***
= uitsluitingsbeleid + ‘best-inclass’-benadering (zie verder)

1.2. Historiek 2008 - 2017

2011 - 2012

1ste **duurzaamheidskader** voor het **sparen** - o.b.v. extern advies ('ethische expertencommissie'):

algemene doelstelling:

4.1.3. Een deel van de kasvoorraad moet uitstaan bij tegenpartijen en/of producten die niet alleen gericht zijn op financieel rendement maar ook op het realiseren van sociale, ethische of milieudoelstellingen, dus maatschappelijk rendement. Op termijn moet het de bedoeling zijn om financieel en maatschappelijk rendement te koppelen.

criteria duurzame spaarrekeningen (al of niet gelabeld of gecertificeerd):

(a) Ze hanteren een **positieve herbeleggingspolitiek** voor het 'duurzaam sparen', waarbij de middelen rechtstreeks worden weder belegd in sectoren, bedrijven, instanties of projecten actief in volgende domeinen :

Coöperatief ondernemen; Cultuur; Duurzaam bouwen en wonen; Duurzaam of collectief vervoer en transport; Duurzaam ondernemen; Duurzame landbouw en voeding; Gezondheid; Hernieuwbare energie en energiebesparing; Maatschappelijk innovatieve producten of diensten; Maatschappelijke vernieuwing; Mensenrechtenorganisaties; Micro-kredieten; Natuur en Leefmilieu; Ontwikkelingssamenwerking; Opvoeding en onderwijs; Sociaal of ecologisch vernieuwende producten; Sociale of solidaire economie; Sport; Tewerkstelling van kansengroepen; Vredesbeweging; Welzijn.

(b) Ze hanteren (aanvullend of exclusief) een **negatieve herbeleggingspolitiek** of hebben een deontologische code en wijzen hiermee welomschreven activiteiten (productie, handel of dienstverlening) af. In voorkomend geval biedt de aanbieder alleszins volledig inzicht in haar werkwijze.

(c) Ze hanteren geen specifieke wederbeleggingscriteria, maar hebben een **solidair luik** verbonden aan de zicht-, spaar- of termijnrekening. Dit 'solidair sparen' kan gerealiseerd worden onder de vorm van een commissie van de bank of een winstafstand van de spaarder ten voordele van partners of projecten actief in de domeinen, opgesomd onder (a).

1.2. Historiek 2008 - 2017 (vervolg)

2011 - 2012

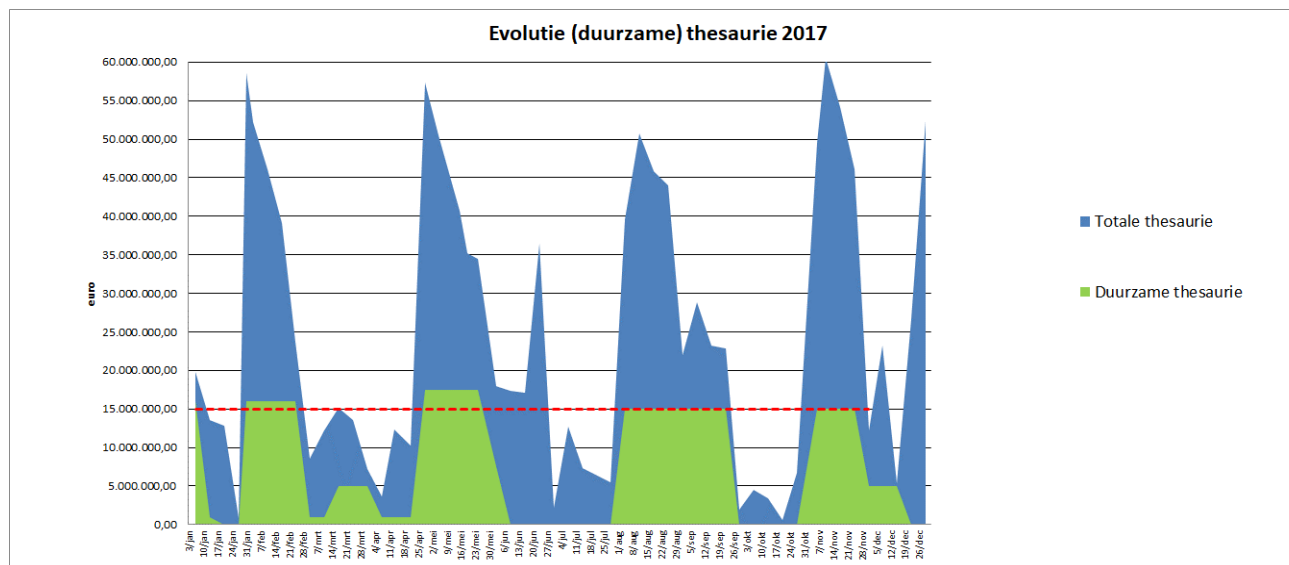
1ste duurzaamheidskader voor het sparen (vervolg):

limiet “minimale duurzame thesaurievoorraad”:

4.3.1. De *minimale duurzame thesaurievoorraad*. Met deze limiet (bedrag in euro) wordt bedoeld de gelden die uitstaan in duurzame spaarproducten of belegd zijn in duurzame geldmarktfondsen.

2015

optrekken minimale duurzame thesaurievoorraad (van 10 miljoen naar 15 miljoen)

1.3. Historiek 2018

2018

duurzaamheidskader voor de beleggingen van de pensioenreserves:

vertaling van het door de vermogensbeheerders toegepaste duurzaamheidsbeleid in enkele algemene criteria (qua toegelaten duurzaamheidsstrategie, uitsluitingscriteria bedrijven o.b.v. 10 principes Global Compact van de V.N.,...)

o.g.v. klimaat :

- algemene doelstelling : zoveel mogelijk klimaatvriendelijke beleggingen met een zo laag mogelijke CO2-impact
- specifiek: start met fossielvrije aandelenbeleggingen voor een bepaald gedeelte van de reserves (t.b.v. ca. 19 miljoen euro)

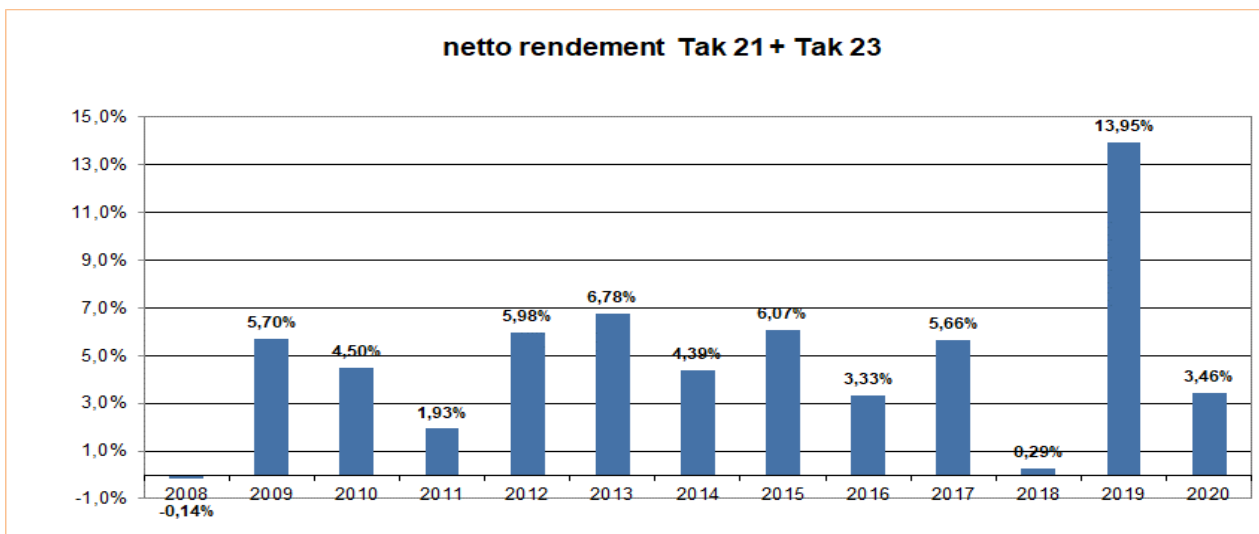
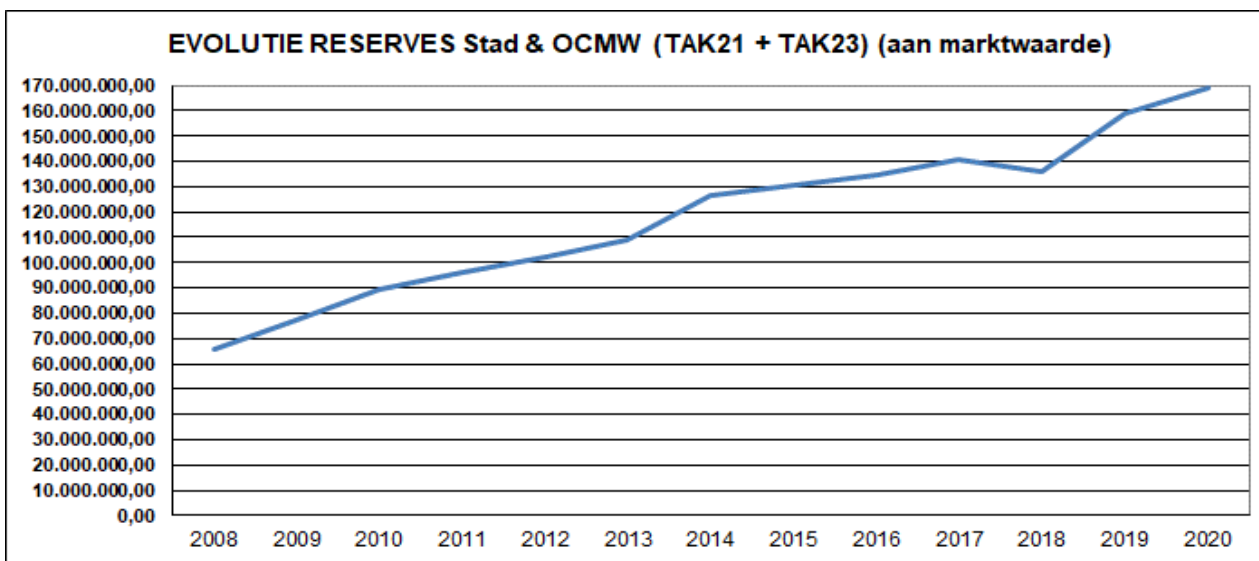
gent:

2. Evolutie pensioenreserves en rendementen

2. Evolutie pensioenreserves en rendementen

gent:

3. Duurzaamheidsbeleid vermogensbeheerders

3.1. Duurzaamheidsbeleid obligaties

Ethische code ETHIAS

- **uitsluitingslijst** (jaarlijks herzienbaar) voor **bedrijven** (bedrijfsobligaties) en **landen** (overheidsobligaties);
- **uitsluitingsbeleid o.b.v. normen** (*principes Global Compact van de V.N.*) en **omstreden activiteiten** (*in de lijn met het duurzaamheidslabel van Febelfin*).

Op vandaag (versie 01.01.2020) gelden volgende uitsluitingen :

op de bedrijfsobligaties i.g.v. :

- de rechten van de mens en recht op arbeid;
- het milieu;
- anti-corruptie;
- bewapening;
- tabak (vanaf >10% omzet);
- thermische steenkoolwinning (vanaf >10% omzet);
- onaanvaardbare broeikasgasemissies;
- niet-conventionele olie -en gaswinning (vanaf >10% omzet);
- conventionele olie -en gaswinning (indien productie uit hernieuwbare energie <40% omzet);
- niet-duurzame elektriciteitsproductie (zie specifieke criteria)

op de overheidsobligaties i.g.v. :

- fiscaal voordelige landen;
- minst goed scorend o.g.v. ecologische, sociale en beleidsdimensies;
- van toepassing zijn van internationale sancties.

3.2. Duurzaamheidsbeleid aandelen

DVI-beleid Candriam

combinatie van een **uitsluitingsbeleid o.b.v. normen** (*principes Global Compact van de V.N.*) **en omstrede activiteiten** (*strenger dan het duurzaamheidslabel van Febelfin*) met een **positieve benadering** via o.a. een **'best-in-class'-beleid** en een **actief aandeelhouderschap** (o.a. het in dialoog gaan en stemmen op aandeelhoudersvergaderingen).

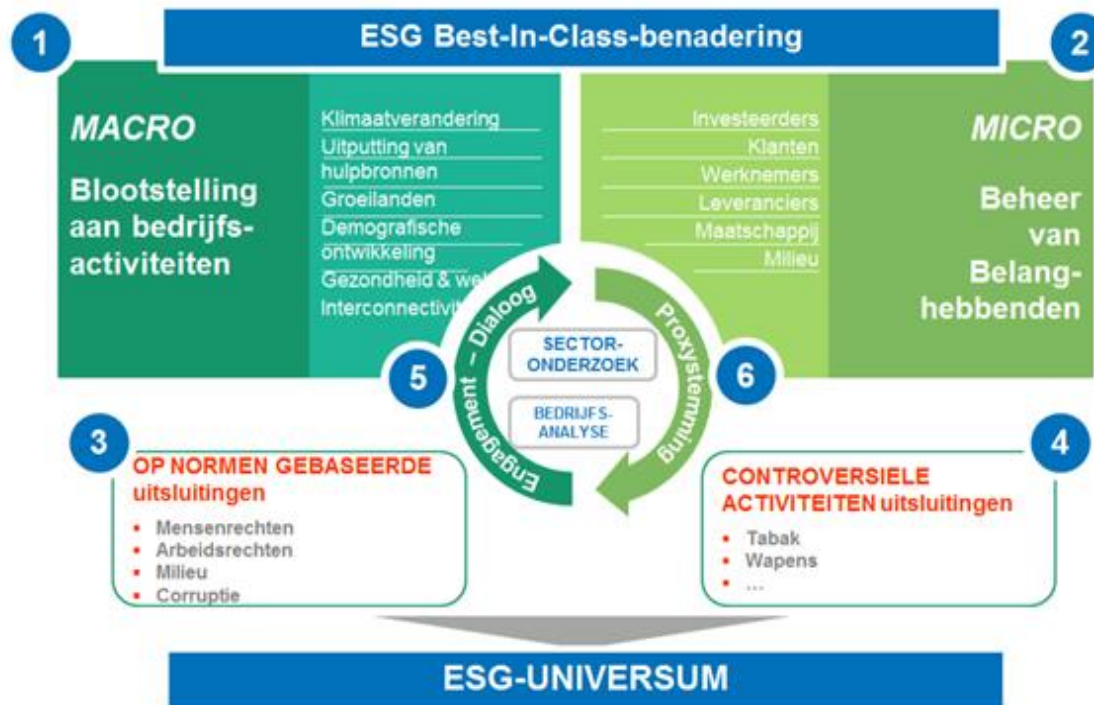
Algemeen geldt er (situatie 2020) uitsluiting o.g.v. :

- de rechten van de mens en recht op arbeid;
- het milieu;
- anti-corruptie;
- bewapening;
- tabak (vanaf >5% omzet);
- alcohol (vanaf >10% omzet);
- kansspelen (vanaf >5% omzet)
- experimenten op dieren;
- genetische wijzigingen (>10% omzet);
- activiteiten in onderdrukkende regimes
- nucleair (>30% omzet)
- thermische steenkoolwinning (vanaf >10% omzet);
- niet-conventionele olie -en gaswinning (vanaf >10% omzet);
- conventionele olie -en gaswinning (indien productie uit hernieuwbare energie <40% omzet);
- niet-duurzame electriciteitsproductie (zie specifieke criteria)

Voor de fossielvrije fondsen gelden er bijkomend nog specifieke criteria (zie verder). Bovendien laat Candriam in haar fossielvrije aandelenfondsen ook inclusie of 'insluiting' toe (of ook wel actieve investment), hetgeen inhoudt dat 10% tot 20% van het aandelengedeelte mag geïnvesteerd worden in aandelen (eventueel buiten Europa, indien niet te vinden in Europa) met specifieke focus op hernieuwbare energie (wind, zon,..), duurzame energie, opslag van energie en de circulaire economie.

3.2. Duurzaamheidsbeleid aandelen (vervolg)

DVI-beleid Candriam (vervolg)

STAP 1 = **duurzame** screening – selectie **50% best-in-class** per sector

STAP 2 = **duurzame** normenscreening – uitsluiting o.b.v. 10 principes Global Compact

STAP 3 = **duurzame** screening – uitsluiting van omstreden (controversiële) activiteiten

STAP 4 = **financiële** screening, op puur financiële criteria

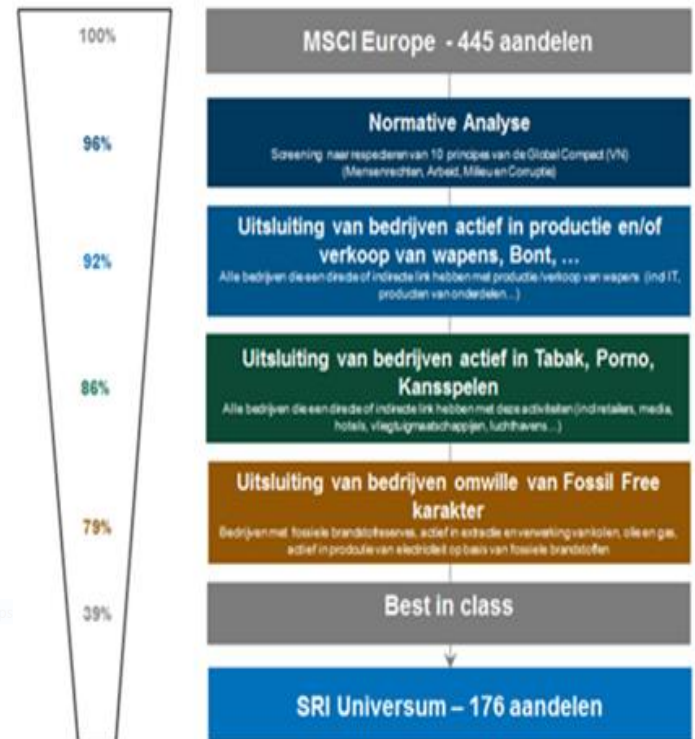
3.2. Duurzaamheidsbeleid aandelen (vervolg)

DVI-beleid Candriam (vervolg)

Voorbeeld methodologie:
Europees fossielvrij aandelenfonds Candriam

- UITSLUITING**
- Strategie in de fondsen die we aan het oprichten zijn om te **desinvesteren in fossiele brandstoffen**, zullen we volgende principes hanteren :
    - ▶ Uitsluiting van bedrijven met fossiele brandstofreserves.
    - ▶ Uitsluiting van bedrijven die zoeken naar kolen, olie en gas of ze boven halen, behandelen, raffineren of vervoeren.
    - ▶ Uitsluiting van bedrijven die investeren in nutsbedrijven die fossiele brandstoffen gebruiken om elektriciteit te produceren.

- INCLUSIE**
- 10% tot 20% van het aandelengedeelte mag geïnvesteerd worden in aandelen **wereld (ex Europa)** met specifieke focus op:
    - ▶ Hernieuwbare energie: wind, zon, aerothermische, geothermische, hydrothermische energie en energie uit oceanen, waterkracht, biomassa, stortgas, gas van rioolzuiveringsinstallaties en biogassen.

3.3. Het Febelfin-label

Website: **Towardssustainability.be**

De **kwaliteitsstandaard** streeft ernaar het niveau van maatschappelijk verantwoorde en duurzame financiële producten te verhogen en de principes ervan te mainstreamen in traditionele financiële producten.

Het **label** is bedoeld om vertrouwen te wekken en potentiële beleggers gerust te stellen dat het financiële product wordt beheerd met duurzaamheid in het achterhoofd en niet wordt blootgesteld aan zeer onduurzame praktijken, zonder dat beleggers zelf een gedetailleerde analyse hoeven te maken. Er moet echter transparantie zijn over alle elementen die nodig zijn voor een dergelijke analyse.

Onafhankelijk **toezicht** door het Centraal Etiketteringsbureau (CAO) beschermt de integriteit van de kwaliteitsnorm en het keurmerk, en zorgt voor de verdere ontwikkeling ervan.

Op deze site vind je:

- ◆ De lijst met financiële producten die het label hebben gekregen
- ◆ De duurzaamheids-ID van elk gelabeld product
- ◆ De lijst van ondertekenaars
- ◆ Een presentatie van het Labelling Agency dat de labels toekent
- ◆ Meer informatie over de kwaliteitsnorm en hoe u deze kunt aanvragen

Kwaliteitsnorm en label voor duurzame en maatschappelijk verantwoorde financiële producten

gent:

4. Nieuwe duurzaamheidskader 2021

4.1. Nieuwe duurzaamheidskader : aanleiding en totstandkoming

AANLEIDING

- aanpassing van het kader van 2018 aan de realiteit : opname van het nieuwe (sinds 2019) duurzaamheidslabel van Febelfin o.g.v. omstreden activiteiten als minimumnorm
- expliciete vermelding van de doelstelling om beleggingen aan te houden met een maximale duurzaamheidsimpact waarbij de algemeen te volgen duurzaamheidsstrategie voor zowel aandelen als obligaties een combinatie moet zijn van een negatieve benadering met een positieve benadering
- in de lijn met het bestuursakkoord wordt het fossielvrije beleid doorgetrokken naar alle beleggingen van de pensioenreserves

TOTSTANDKOMING

- overleg met vermogensbeheerders om meer inzicht te krijgen in het bestaande duurzaamheidsbeleid
- overleg met Divest Gent (alliantie van organisaties met als 'eis' het desinvesteren uit fossiele brandstoffen e.a.)
- overleg met UGent| (Stad Gent volgt hetzelfde fossielvrije beleid)
- overleg met schepen Milieu en Klimaat
- raadpleging stedelijke adviesraden Noord-Zuid en Milieu en Klimaat

4.2. Nieuwe duurzaamheidskader 2021 – KADER

A. DUURZAAM SPAREN

Nieuwigheden

3.1.3. De kasvoorraad staat maximaal uit in duurzame producten en/of bij duurzame tegenpartijen.

3.2.7. Wat de duurzame beleggingen betreft, komen in aanmerking enerzijds de spaarproducten (= zicht-, spaar -en termijnrekeningen) en anderzijds de beleggingen in geldmarktfondsen.

In deze producten wordt de structureel beschikbare thesaurie maximaal (d.i. 100%) belegd. Voorwaarde is wel dat het rendement van deze producten minstens gelijk is aan 0,00%. De juiste verdeling over de producten en tegenpartijen hangt af van de marktsituatie en de aangeboden rendementen.

4.2. Nieuwe duurzaamheidskader 2021 – KADER (vervolg)

B. DUURZAME BELEGGINGEN PENSIOENRESERVES

2.3.3. Op gebied van het te volgen duurzaamheidsbeleid moet gekozen worden voor duurzaamheidsstrategieën met een maximale duurzaamheidsimpact, d.i. een combinatie van een negatieve benadering (via een uitsluitingsbeleid) met een positieve benadering (via o.a. een ‘best-in-class’-beleid).

Specifiek voor wat het klimaat betreft, betekent dit beleggingen met een zo laag mogelijke CO2-voetafdruk en een insluiting van bedrijven die investeren in hernieuwbare en duurzame energie, in lijn met de objectieven van de klimaatakkoorden van de Verenigde Naties.

2.3.4. Voor de *bedrijven* geldt volgend uitsluitingsbeleid:

2.3.4.1. een algemene uitsluiting indien niet voldaan wordt aan de 10 principes van het ‘Global Compact’ van de Verenigde Naties, en indien niet minimaal aan de principes wordt voldaan zoals opgelegd door de kwaliteitsstandaard van Febelfin in het geval van omstreden activiteiten.

Meer concreet betreft dit een uitsluiting op gebied van onder andere: *mensenrechten, arbeidsrechten, milieu, anti-corruptie, bewapening (incl. mijnbouw), tabak, alcohol, bont, porno, kansspelen, thermische steenkoolwinning, conventionele en niet-conventionele olie -en gaswinning en niet-hernieuwbare en niet-duurzame elektriciteitsproductie.*

2.3.4.2. een specifieke sectoruitsluiting (100%) omwille van het fossielvrije beleid:

Bedrijven met fossiele brandstofreserves;

bedrijven die zoeken naar kolen, olie en gas of ze boven halen, behandelen, raffineren of vervoeren;

bedrijven die investeren in ‘utilities’ die fossiele brandstoffen gebruiken om elektriciteit te produceren/

worden uitgesloten, zelfs indien ze groene obligaties uitgeven.

Richtdatum voor de volledige omzetting naar een fossielvrije beleggingsportefeuille is uiterlijk eind 2023.

2.3.5. Ook *landen* die het minst scoren o.g.v. duurzaamheid, de fiscaal voordelige landen én landen waarop internationale sancties van toepassing zijn, moeten worden uitgesloten.

4.2. Nieuwe duurzaamheidskader 2021 – **KADER** (vervolg)

B. DUURZAAM BELEGGINGEN PENSIOENRESERVES (vervolg)

2.4. RAPPORTERINGEN

2.4.1. De door de vermogensbeheerder aangeleverde rapporteringen bevatten niet enkel financiële rapporteringen maar ook specifieke duurzaamheidsrapporteringen via dewelke de impact van het beleggingsbeleid kan beoordeeld worden.

2.4.3. Een financieel-duurzaamheidscomité adviseert het financieel comité. Dit comité is samengesteld uit interne leden: één medewerker van de dienst Milieu en Klimaat, één medewerker van dienst Strategische coördinatie en medewerkers van het Departement Financiën, en externe leden: één vertegenwoordiger van de Universiteit Gent en een onafhankelijk expert inzake duurzaam beleggen. In dit comité zitten geen politieke vertegenwoordigers. Het advies van dit comité is niet bindend.

4.2. Nieuwe duurzaamheidskader 2021 - **KADER** (vervolg)

B. DUURZAAM BELEGGINGEN PENSIOENRESERVES (vervolg)

Taken nieuwe financieel duurzaamheidscomité

- (1) In samenspraak met de vermogensbeheerder, het uitwerken van de nieuw opgelegde duurzaamheidsrapporteringen via dewelke zal nagegaan kunnen worden welke de ESG-impact is van het beleggingsbeleid en in welke mate kan bijgedragen worden aan de algemene duurzaamheidsdoelstellingen van de Stad;
- (2) Het periodiek nagaan of de duurzame beleggingscriteria nog in de lijn liggen met het algemene duurzaamheidsbeleid van de Stad .Dit kan dan resulteren in voorstellen tot aanpassing van bestaande criteria aan het financieel comité;
- (3) Het opvolgen van allerlei ontwikkelingen in de markt. Ook dit kan resulteren in voorstellen tot aanpassing van de criteria;
- (4) Advies verlenen bij beleggingsbeslissingen die moeten genomen op vraag van de vermogensbeheerder.

4.3. Nieuwe duurzaamheidskader 2021 - **TO DO's** 2021- 2023

1. **Switch portefeuille** (Tak 21 & Tak 23) – tegen **uiterlijk eind 2023**

=> rekening houdende met rendement en risico

2. Uitwerken **nieuwe duurzaamheidsrapporteringen**

=> duurzaamheidscomité i.s.m. vermogensbeheerders

gent:

5. VRAGEN ?

DANK VOOR UW AANDACHT
tom.vyncke@stad.gent